

Delårsrapport 2 2022

Januari – augusti 2022

Förord

Denna uppföljning avser regionens samlade uppdrag och ekonomi och utgår från innehållet i Regionplan 2022-2024.

Delårsbokslutet innehåller en redovisning av målområdena i regionplanen. För de mätbara mål och indikatorer som ska följas upp på delår vilket framgår av regionplanen, redovisas också periodutfall och helårsprognos.

I redovisningen används trafikljus för prognosbedömningen av indikatorer och måldokument:

Grönt: Utveckling i önskad riktning

Gult: Oförändrad eller otillräcklig utveckling

Rött: Utveckling i oönskad riktning

- = prognosbedömning görs ej

Trafikljus används även för prognos gällande uppdragen:

Grönt: Bedöms bli genomfört enligt plan

Gult: Bedöms bli delvis genomfört enligt plan

Rött: Bedöms ej bli genomfört

Efter redovisningen av målområdena presenteras det ekonomiska delårsbokslutet per den 31 augusti tillsammans med en helårsprognos som bygger på delårsbokslutet. Här ingår resultatanalys, förvaltningarnas prognostiserade resultat för 2022 och regionens investeringar.

Delårsrapporten innehåller också en redogörelse över bolag och samverkansorgan och sist finns övriga finansiella rapporter.

Delår 2 granskas av revisionen.

Innehåll

Händelser av väsentlig betydelse och framtidsbedömning	3
Ett välmående Västmanland.....	5
Ett tillgängligt Västmanland.....	8
Ett nyskapande Västmanland	10
En effektiv verksamhet av god kvalitet	12
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	18
En stark och uthållig ekonomi.....	21
Bolag och samverkansorgan	29
Driftredovisning och investeringar	31
Resultaträkning, noter.....	32
Balansräkning	34
Kassaflödesanalys.....	35
Överblick fullmäktigeuppdrag – prognosbedömning	36

Händelser av väsentlig betydelse och framtidsbedömning

Invånarperspektiv

Förtroendet för vården och kollektivtrafiken ligger stabilt trots kvarvarande effekter av pandemin och utmaningar med inställda turer i tågtrafiken.

Insatser och samverkan för att förbättra befolkningens hälsoläge och minska skillnader mellan grupper pågår och nya grepp kommer att testas under hösten, då även resultat från en ny folkhälsoundersökning kommer att redovisas.

Smittspridningen bland invånarna har fluktuerat under perioden, men totalt sett minskat. Vaccinationsarbete pågår enligt rekommendation från Folkhälsomyndigheten.

Kulturen öppnade upp efter att restriktionerna hävdes i februari och besöksmönstren har så smått återgått till de normala.

Uppföljningen av RUS;en visar att nära hälften av delmålen utvecklats i önskad riktning, men också fortsatta utmaningar att uppnå en välmående region.

Verksamhetsperspektiv

Under perioden har flera nya tjänster och vårdlösningar för främst yngre och äldre startats inom ramen för "Nära vård"-arbetet. Till exempel har närvårdsteam kommit i gång i tre av länets fyra delar och en tidig utvärdering indikerar minskat behov av slutenvård. Flera andra lösningar ingår för en mer jämlik vård med mer förebyggande och "uppströms" insatser. I Sala kan invånarna dessutom glädjas åt att snart få ta sin nya sjukvårdsbyggnad i bruk. Inflyttning pågår och invigning sker senare i höst.

Vården har fortsatt arbeta intensivt med tillgänglighet och vårdbehov. Remissinflödet till sjukhusvården har under perioden varit oväntat högt och andelen patienter som får besökstid inom vårdgarantins ramar har därför minskat. För övriga delar av vårdgarantin har värdena förbättrats jämfört med föregående år. Extra insatser med både egen och inhyrd personal samt köp från externa vårdgivare har kunnat göras med hjälp av statsbidrag.

Medarbetar /uppdragstagarperspektiv

Merparten av de aktiviteter som fick stå tillbaka under pandemiperioden är nu återupptagna. Årets kompetensförsörjningsprocess är genomförd och arbete pågår i syfte att minska identifierade bristkompetenser.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med samma period föregående år. Ökningen finns i den korta frånvaron medan den längre i princip är oförändrad. Under perioden har regionen påbörjat ett riktat stöd till arbetsplatser med hög och ökande sjukfrånvaro.

Ekonomiperspektiv

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) uppgår till 375 miljoner kronor per augusti. Verksamhetens helårsresultat prognostiseras till 200 miljoner kronor (budget 216 miljoner kronor). Fortsatt svag börs ger dock negativt resultat efter finansnetto. Investeringstakten ökar framöver, vilket gör att regionens resultat måste upprätthållas enligt god ekonomisk hushållning i år och kommande år. Stigande inflation, räntehöjningar, höga bränslepriser och kraftigt förhöjda pensionskostnader 2023 och 2024 gör den ekonomiska utmaningen mycket stor.

Framtidsbedömning

Den höga inflationstakten har på bred front fått fäste i ekonomin. Höjda räntor bidrar nu till att ytterligare dämpa konjunkturutsikterna och Sverige beräknas gå in i en mild lågkonjunktur 2023. Den höga inflationen påverkar alla ekonomins sektorer och urholkar köpkraften för företag, hushåll och kommunsektorn.

Arbetsmarknaden är stark med en sysselsättningsgrad högre än före pandemin. Den svaga BNP-tillväxten kommer dock dämpa sysselsättningen successivt och under 2023 stiger andelen arbetslösa.

Det kommunala skatteunderlaget växer starkt i nominella termer. Snabbt stigande kostnader, givet högre priser och löner, pekar dock på att skattein-

täkterna endast kommer att medge en svag real resursökning kommande år. Stora kostnadsökningar för energi och drivmedel och inte minst för avtalspensioner, drivet av den höga inflationen, kommer att bli en stor utmaning för de kommunala budgetarna 2023-2024. För Region Västmanlands del förväntas pensionskostnaderna 2023 öka med nästan 600 miljoner kronor jämfört med 2022.

Samtidigt ökar behovet av vård och omsorg parallellt med att det råder brist på arbetskraft.

För Region Västmanlands del förstärks utmaningen av de underliggande obalanserna i hälso- och sjukvården och de kommande stora investeringarna i Nytt Akutsjukhus Västerås. Vidare slår effekten av förändrade parametrar i kostnadsutjämningsystemet igenom fullt ut under 2023.

Omställning till framtidens hälso-och sjukvård och fortsatt arbete med utveckling av nya arbetssätt och tjänster inom samtliga förvaltningar krävs i syfte att hålla nere kostnadsutvecklingstakten och säkra fortsatt långsiktig välfärd.

Enligt regionens senaste ekonomiska långtidsprognos (våren 2022) klarar regionen planerade investeringar vid en bruttokostnadsökningstakt på maximalt 3 procent. Sedan dess har omvärldssituationen förändrats kraftigt vilket medför risk för fortsatt hög ökningstakt. Detta kan leda till behov av politiska omprioriteringar.

Ett välmående Västmanland

Resultatmål	Indikator	Prognos
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	Andel vuxna invånare med självupplevd god hälsa	-
	Skillnader i självupplevd hälsa mellan socio-ekonomiska grupper	-
	Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa i årskurs 9 och år 2 i gymnasiet	-
	Genomsnittligt antal skadade tänder hos den mest sjuka tredjedelen av undersökta 12-åringar	-
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster inom hälso- och sjukvården	Andel invånare som har förtroende för hälso- och sjukvården	-
	Andel invånare som anser att väntetiderna i hälso- och sjukvården är rimliga	-
Måldokument		
Program för hälsoinriktat arbete (revidering pågår)		-
Framtidens hälso- och sjukvård 2030		Grön
Program Nära vård		Grön
Primärvårdsprogram (revidering pågår)		-
Regional utvecklingsstrategi RUS		-
Uppdrag		
1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.		Grön
2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.		Grön
3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.		Gul
4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.		Grön
5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.		Gul
6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.		Grön

Gott och jämlikt hälsoläge

Rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Västmanland", som togs fram under 2021 visar att skillnaderna i upplevd hälsa hos västmanlänningarna ökat över tid. Den självskattade hälsan i Västmanland var förra året jämförbar med tidigare år.

I år har en ny befolkningsundersökning genomförts under våren, och sammanställningen av resultatet förväntas komma senare i höst.

Insatser för att minska hälsoklyftorna genomförs bland annat genom samverkan och stöd till länets kommuner inom folkhälsoområdet. En fortsatt spridning av rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Västmanland" bidrar till en ökad förståelse och kunskap om de faktorer och individuella förutsättningar som påverkar hälsan.

HS 2030

I Målbild 2030 beskrivs framtidens hälso- och sjukvård med fyra fokusområden. Under perioden har en förflyttning gjorts, framför allt inom området digitalisering, där nyttjande av ny digital teknik och förflyttningen mot öppna vårdformer utvecklats. Även samarbete och samverkan mellan verksamheter, sjukhus och primärvård samt regionens kommuner har utvecklats.

"Nära vård" är en del av den förflyttning hela hälso- och sjukvården behöver genomföra framöver för att långsiktigt möta invånarnas behov. Därför arbetar hälso- och sjukvårdsförvaltningen med att också den specialiserade vården blir del i detta arbete, och att skapa förutsättningar för arbete över organisationsgränser för att möta invånarnas behov. Ett "uppströmsarbete" med tidiga insatser för att främja hälsa och förebygga sjukdom/försämring

leder på sikt till en minskade andel specialiserade insatser och sjukhusvård. På så vis går det att åstadkomma bättre hälsa och kvalitet för invånarna, samtidigt som resurserna räcker till fler.

Nära vård

Projektet inom program "Nära vård" fortlöper i stort enligt plan. Närvårdsteam är startade i tre av fyra noder. En tidig utvärdering indikerar att de bidrar till ett minskat behov av slutenvård. Avancerad hemsjukvård för barn är etablerat. Psykiatrins äldrevårdsmottagning har startat. Flera åtgärder pågår för att stärka den palliativa vården i länet och göra den mer jämlik. Preventiva insatser för barn med fetma har inletts.

Under hösten kommer ett arbete göras med att tydliga målbilden för omställningsarbetet och tydligare koppla ihop insatserna som görs inom programmet med den övergripande utvecklingen av hälso- och sjukvården. Mer fokus kommer också riktas på det förebyggande arbetet.

Utvecklingen inom "Nära vård" beskrivs ytterligare i flera av uppdragsbeskrivningarna som följer.

Uppdrag 1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.

I takt med "Nära vård"-förflyttningen och etablering av de personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen blir delarna i överenskommelsen med patienten, i form av patientkontrakt, på ett naturligt sätt integrerade. Patienter har medverkat i framtagandet av vårdförlopp, och inom cancerområdet har sedan många år patientföreningsträffar genomförts.

I "Nära vård"-förflyttningen pågår flera projekt där metoden tjänstedesign används för att involvera och skapa delaktighet i förändringsarbetet.

Patientenkäter har genomförts i hela sjukvården, varav en specifik för standardiserade vårdförlopp inom cancer.

Uppdrag 2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.

Uppdraget att skapa föräldraskapsstödjande insatser i länet pågår tillsammans med externa aktörer. Arbetet har bedrivits i workshop-form och kommer fortsätta under hösten.

Mottagning för tidiga insatser arbetar med målgruppen barn 0-6 år med misstänkta funktionsnedsättningar inom områdena kommunikation/sampel, motorik, språk, beteende och koncentration.

Verksamheter som tidigare mött målgruppen och familjerna bidrar med resurser som samlas vid mottagningen och samverkan med familjerna. Insatserna har framför allt fokus på föräldraskapsstöd. Mottagningen som har bedrivits i projektform under snart tre år planeras stationeras från januari 2023.

Uppdrag 3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.

Utvecklingsinsatser riktade till målgrupperna barn med fetma och rökare pågår. Baserat på hälsodata för länet planeras utökade utvecklingsinsatser inom det förebyggande området under senare delen av året.

Ett viktigt avstamp för en utvecklad samverkan kring det gemensamma folkhälsoarbetet sker i höst när konferensen "Kraftsamling" och tre workshops genomförs tillsammans med ett flertal aktörer i länet.

Uppdrag 4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.

Under året genomförs implementeringen av förbättrad SIP (samordnad individuell plan) inom förskola/skola.

Närvårdsteam är startade i tre av fyra noder i länet. Det fjärde teamet startar under hösten. Målgruppen är vuxna med komplex sjukdomsbild som inte behöver akutsjukhusets resurser.

En vuxenpsykiatrisk äldremottagning startade efter sommaren. Det är ett samarbete mellan vuxenpsykiatri, primärvården och geriatriken. Målet är att hitta en bra samverkansform mellan de olika vårdgivarna. Syftet med projektet är att utveckla och etablera mottagningen där psykiatrisk specialistvård erbjuds till personer som är äldre än 65 år och lever med svårare psykiatrisk problematik. Mottagningen kommer även innefatta integrerad klinisk forskning redan från start.

Uppdrag 5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.

I Västmanland har andelen cancerbehandlingar som följer ett standardiserat vårdförlopp (SVF) ökat betydligt sedan förra året. Från 63 till 89 procent vid årets mättillfälle (riket 80).

Målet, att 80 procent av de patienter som startat behandling inom ett SVF cancer ska gå igenom förloppet inom beslutad ledtid, är högt ställt och svårare

att nå. I snitt har 40 procent (riket 42) av förloppen klarat den fastställda ledtiden i år, vilket är lägre än förra året då siffran var 52 procent.

Utmaningen att uppnå ledtidsmålet blir speciellt kännbart i de fall kompletterande utredning och diagnostik behövs göras utanför regionen vilket förlänger ledtiden för diagnostik och på så sätt även den totala ledtiden. Pandemin har också påverkat förutsättningarna. I nuläget råder resursbrist på patologer, biomedicinska analytiker samt radiologer inom mammografien.

Ett kontinuerligt arbete sker tillsammans med berörda verksamheter för att korta ledtiderna.

Uppdrag 6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.

Den länsgemensamma samverkansöverenskommelsen om barn- och ungas hälsa är nu fastställd, och fyra lokala ledningsgrupper (BUS-grupper) är bildade i länet för att driva samverkansarbetet.

Mottagningen för tidiga insatser (MTI) riktar sig till barn mellan 0-6 år som har en funktionsnedsättning inom två eller flera av områdena koncentration, beteende, kommunikation, språk eller motorik. Mottagningen samlar resurser från flera verksamheter för att snabbare kunna ge diagnos och insatser. Kommunerna bidrar med resurser till specialpedagogisk kompetens i MTI och är ett konkret exempel på lyckosam samverkan.

Handlingsplan för suicidprevention beräknas blir klar under året.

Förtroende för hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvårdsbarometern mäter befolkningens attityder vid två tillfällen under året, vår och höst. Vårmetningen 2022 visar att förtroendet för såväl vårdcentraler som för sjukhusen har minskat något men fortfarande är över de nivåer som uppmättes innan pandemin. Förtroendet för sjukhusen uppnår 73 procent, vilket även är medelvärdet för de senaste fem helårsmätningarna. För vårdcentralerna ligger förtroendet på 60 procent.

Uppfattningen om väntetiderna är något försämrade när det gäller sjukhusen medan det för vårdcentralerna är oförändrade resultat jämfört med 2021.

Sjukhusens resultat är dock högre än före pandemin (inom parentes), 56 (50) procent av invånarna anser att väntetiderna till sjukhus är rimliga medan 74 (67) procent anser att väntetiderna till vårdcentralerna är rimliga.

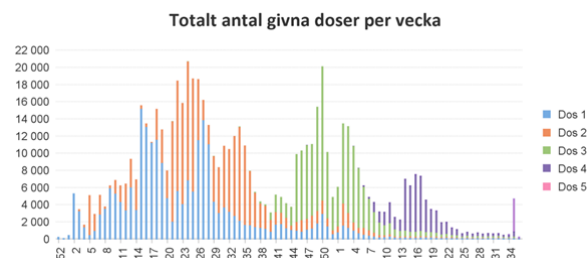
Arbetet med personcentrering, patientkontrakt och tillgänglighet förväntas bidra till att invånarnas förtroende ökar.

Covid-19-läge

Smittspridning av covid-19 har minskat successivt från en mycket hög nivå under januari-februari till en lägre under mars-april. Under juni skedde en ökning kopplat till spridning av omikronvarianten BA5 som hållit i sig under sommaren. Under senare delen av augusti ses en tendens till minskad smittspridning. Relativt få har varit inlagda i slutenvården och ingen vårdas på IVA i slutet av rapporteringsperioden.

Vaccination covid-19

Arbetet fortskrider med vaccination enligt rekommendation från FoHM. Vaccinationsinsatser prioriteras till grupper med medicinsk indikation, men erbjuds enligt aktuell rekommendation.

I grupper 65 år och äldre är 94,35 procent primär-vaccinerade och 78 procent har tagit påfyllnadsdos 3 och 4. Påfyllnadsdos 5 ges sedan 1 september. Vaccinationstakten har under sommaren varit låg men det har varje vecka varit möjligt att vaccinera sig i länet. Under hösten intensifieras arbetet och majoriteten av alla som önskar en påfyllnadsdos ska ha vaccinerats innan start av säsongsinfluensan.

Provtagning PCR covid-19 har utifrån gällande rekommendationer minskat mycket drastiskt. Egenprovtagning PCR covid-19 i bussar, hemleveranser och via apotek har avvecklats och ersatts av obemannade provtagningslådor för begränsade grupper.

Ett tillgängligt Västmanland

Resultatmål	Indikator	Prognos
Invånarna ska ha stort förtroende för regionens tjänster inom kollektivtrafiken	Andel invånare som är nöjd med kollektivtrafiken	-
Länets arbetsmarknad blir mer sammanhållen	Antal lokala arbetsmarknader	-
Invånarna i hela länet ska ha god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter	Andel unga som regelbundet deltar i fritidsaktiviteter med ledare	-
	Antal besökare till Läns museet, Västmanlandsmusiken och Västmanlands teater	-
Hela länet ska ha tillgång till snabbt bredband	Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 1Gbit/s	-
Måldokument		
Trafikförsörjningsprogram		Grön
Länstransportplan för infrastruktur		Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS)		-
Regional digital agenda		Grön
Regional kulturplan 2019-2022		Grön
Uppdrag		
7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.		Röd
8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.		Grön
9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.		Grön
10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026		Grön

Kollektivtrafiken

Det finns stora utmaningar med inställda turer i tågtrafiken. En konsekvens är att busstrafiken blivit hårt belastad och behövt förstärkas. Förtroendet för hela kollektivtrafiken skadas när trafiken inte går som den ska. Prognosen för den beställda tågtrafiken är otydlig och risken är överhängande att resenärerna även fortsättningsvis drabbas av inställda turer och förseningar i tågtrafiken.

Trots utmaningarna inom tågtrafiken har nöjdheten med kollektivtrafiken hos allmänheten ökat något under perioden.

Realtidsinformationen har förbättrats och förändringar gällande nya zoner, priser och produkter har införts. Försäljningen av sommarlovskorten har gått bra med en ökning på 170 procent i jämförelse mot föregående år.

EMV (res med betalkort) lanseras i september. Funktionen innebär att resenärerna blipper sitt betalkort ombord på bussen och får en enkelbiljett laddad på kortet.

Sammanhållen arbetsmarknad

Antalet lokala arbetsmarknader i länet har minskat till en. Detta sker när förutsättningarna för att arbeta på en ort och bo på en annan ort förbättras. Faktorer som bidragit till detta är bättre pendlingsförutsättningar samt bättre tillgång till bredband. Pandemin har också inneburit nya arbetssätt som möjliggör en ökad grad av distansarbete och därmed bättre förutsättningar att arbeta på en annan ort än bostadsorten.

Kultur- och fritidsaktiviteter

Den 14 februari togs samtliga pandemi-restriktioner och tillfälliga anpassningar bort och stora delar av verksamheterna öppnade upp till ett normalläge med fysiska arrangemang och inga deltagar begränsningar.

Under perioden har två långsiktiga planer antagits av regionfullmäktige. Båda planerna tar avstamp i visionen om "Ett livskraftigt Västmanland" genom hållbar utveckling:

- "Regional Idrottsplan Västmanland 2022-2030" som beskriver hur regionen ska bidra till utvecklingen av idrott för alla länsbor.
- "Från ord till handling, Regional kulturplan för Västmanland 2023–2026", Västmanlands fjärde kulturplan.

Snabbt bredband

Bredbandsutbyggnaden fortgår i länet både i tätort och på landsbygd. Men som tidigare finns stora skillnader mellan stad och land liksom mellan olika kommuner. Region Västmanland genomför ett aktivt arbete kring det statliga bredbandsstödet från Post- och telestyrelsen (PTS). Stödet är till stor hjälp för aktörerna när utbyggnaden nu alltmer handlar om avlägsna och därmed dyrare områden och adresser. Vidare har det även genomförts ett mer omfattande analys- och utbildningsarbete kring bredbandsfrågorna under 2022.

Uppdrag 7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.

De inställda turerna på Bergslagspendeln har minskat kraftigt sedan föregående år. Däremot har de inställda turerna på Svealandsbanan och Uven ökat avsevärt. Det är osäkert om leverantören kommer att kunna leverera den beställda trafiken. Dialog pågår med Mälardalstrafik avseende trafiken på Svealandsbanan och Uven.

Uppdrag 8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.

En länstransportplan har tagits fram och har beslutats av regeringen. Den ska nu fastställas av regionfullmäktige. Kartläggning av statlig finansiering har genomförts och rapporterats till regionstyrelsen. I den nya länstransportplanen finns flera åtgärder kring kollektivtrafik som skapar förutsättningar för en mer sammanhållen arbetsmarknad i Västmanlands län.

Uppdrag 9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.

Aktiviteter knutna till hanteringen av bredbandsstöd från Post- och telestyrelsen (PTS) har genomförts. Därtill har aktiviteten "Regionalt bredbandslyft" genomförts tillsammans med regionens politiker, liksom en kartläggning av kommunernas behov.

Uppdrag 10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026.

Västmanlands fjärde kulturplan *Från ord till handling*, Regional kulturplan för Västmanland 2023–2026, antogs av regionfullmäktige den 14 juni. Kulturplanen beskriver hur Region Västmanland vill bidra till utvecklingen av konst och kultur för alla som bor och verkar här. Kulturplanen är regionens gemensamma strategiska dokument för kulturutveckling i länet.

Ett nyskapande Västmanland

Resultatmål	Indikator	Prognos
Länet ska ha god ekonomisk utveckling	Tillväxt/BRP	-
	Andel sysselsatta	-
Länet ska ha god innovationskraft	Innovationsindex: förnyelseförmåga ¹	-
Länet ska ha rätt kompetens	Andel företag och organisationer som har svårt att hitta rätt kompetens vid rekrytering	-
	Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram	-
Måldokument		
Forsknings- och innovationsstrategi		Grön
Regional utvecklingsstrategi (RUS)		Röd
Affärsplan Västmanland		Grön
Uppdrag		
11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.		Grön
12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.		Grön
13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.		Grön

God ekonomisk utveckling

Västmanlands län antas följa utvecklingen globalt och i riket totalt vilket innebär att kriget i Ukraina samt de flaskhalsar som uppstått under återhämtningen efter pandemin ger mörka framtidsutsikter och att en period av svag ekonomisk utveckling är att vänta framöver. Hittills i år bedöms dock utvecklingen ha varit relativt god och det syns ännu ingen negativ utveckling på länets arbetsmarknad.

God innovationskraft

Flera större och även mindre satsningar och projekt pågår som syftar till ökad innovationskraft. Aktiviteter sker inom ramen för Automation Region, bland annat med koppling till industrin och Electrification Hub inom elektrifiering och elektromobilitet/tunga fordon. Samverkan sker också med Region Västmanlands egen innovationsverksamhet kopplat till hälso- och sjukvården.

Rätt kompetens

Utvecklingen av antal inskrivna arbetslösa i länet har varit fortsatt positiv under året, men ligger fortfarande högre än för riket. Skillnader finns mellan

länets olika kommuner. Andel inskrivna ungdomar uppgår till 10,7 procent jämfört med 8,4 procent och för utrikesfödda 19,5 procent jämfört med 16,2 procent för riket.

Uppdrag 11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.

Under de senaste åren har forskningsaktiviteten ökat markant, trots pandemin. Likaså har innovationsidéerna tagit ny fart och integreras i fler verksamheter.

Två områden som inte haft någon forskningsverksamhet, tand- och primärvård, har påbörjat projekt på både doktorand och avancerad nivå.

En regionövergripande process för rättssäker forskning har arbetats fram och den tillämpas sedan maj 2022.

Ett forskningsråd har etablerats inom hälso- och sjukvården vilket underlättar gemensamma forsknings- och innovationsprioriteringar.

¹ Förnyelseförmåga mäts genom fem nyckelindikatorer: andel nystartade företag per 100 befintliga företag, andel elever som deltagit i Ung Företagsverksamhets utbildningskoncept av totala antalet gymnasieelever, andel som instämmer att företaget är innovativt i Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet, forskningsmedel som andel av totala medel vid universitet/högskola och FoU-resurser vid privata arbetsställen som andel av BRP.

Uppdrag 12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverka i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.

Beslut om "Affärsplan Västmanland" fattades under våren. Region Västmanland håller samman det gemensamma arbetet i länet. Träffar genomförs regelbundet, både inom länet och inom ÖMS (Östra MellanSverige). Olika forum har skapats, bland annat ett strategiskt forum tillsammans med verksamhetsansvariga i näringslivsfrämjande organisationer i länet, inklusive kommunernas näringslivsansvariga.

Uppdrag 13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverka i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.

Beslut om "Kompetensplan Västmanland" fattades under våren. Region Västmanland håller samman det gemensamma arbetet i länet. Träffar genomförs regelbundet, både inom länet och inom ÖMS. Som strategiskt forum för genomförandet av kompetensplanen används Västmanlands kompetensråd, där ansvariga för viktiga organisationer för planens genomförande ingår.

Regional utvecklingsstrategi - RUS

Uppföljning av RUS 2021 visade att det finns förbättringspotential då endast strax under hälften av delmålen har en gynnsam utveckling. RUS:en bedöms därmed som röd i matrisen ovan. Inom målområdet "Ett tillgängligt Västmanland" nåddes drygt hälften av delmålen vilket även gäller för målområdet "Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt". Inom målområdet "Ett välmående Västmanland" var måluppfyllelsen låg och endast en knapp tredjedel av delmålen nåddes.

Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter. Detta är ett arbete som fortskrider enligt plan.

Den regionala utvecklingsstrategin ska uppdateras varje mandatperiod och planeringsarbetet har påbörjats.

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Resultatmål	Indikator	Prognos
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Andel invånare som får sin vård minst enligt vårdgarantin (0, 3, 90, 90)	Gul
Verksamheten/ vården ska bedrivas på rätt nivå	Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård	-
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Medicinsk kvalitet inklusive patientsäkerhet: Målnivåer enligt Vården i siffror; andel indikatorer som når uppsatta målnivåer	-
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna	Grön
	Miljö- och klimatpåverkan: Måluppfyllelse enligt miljöprogram	-
Måldokument		
Framtidens hälso- och sjukvård 2030		Grön
Program för hälsoinriktning		-
Primärvårdsprogram		-
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik		-
Regional kulturplan		-
Miljöprogram		Gul
Digitaliseringsstrategi 2021-2024		Gul
Regional utvecklingsstrategi (RUS)		Röd
Uppdrag redovisas per mål nedan		

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet

Uppdrag	Prognos
14. Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.	Grön
15. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.	Grön

Under perioden har mer vård bedrivits, både i form av fler öppenvårdsbesök och fler operationer/åtgärder, och produktiviteten har ökat med en procent. Samtidigt har inflödet av remisser varit betydligt högre än förra året och även före pandemin. Det ökade inflödet har medfört att fler patienter får vänta längre än 90 dagar på sitt första besök inom specialistsjukvården. I övrigt har tillgänglighetsvårderna förbättrats, även om inte målnivåerna nås fullt ut.

En annan förändring som syns under perioden gäller besöksmönstret. De fysiska besöken ökar samtidigt som distanskontakterna minskar, vilket tolkas som ett tecken på att patienterna önskar fysiska besök och att vissa besök inte lämpar sig för distans.

Fortsatt arbete för ökad tillgänglighet är nödvändigt och planerade aktiviteter under hösten är bland annat följande:

- Översyn gällande de ökade remissinflödet.
- Ökad samverkan med andra regioner.
- Utökad inköp hos avtalade leverantörer.
- Extra mottagningar på kvällar och helger.
- Förändring av arbetssätt.
- Inhyrning av resurser där behov finns.

Trots fortsatta utmaningar placerar sig Region Västmanland bland de bättre regionerna i flera tillgänglighetsjämförelser. Inom den somatiska slutenvården ses en ökning av vårdtillfällena med 2,1 procent samtidigt som vård dagarna minskat med 1,7 procent. Dessa förändringar har givit effekt på medelvårdtiden som sjunkit från 5,1 dagar till 4,9 dagar. Antalet överbeläggningar och utlokaliserade patienter är fler i år men nationellt ligger Region Västmanland fortfarande på bättre värden än riksgenomsnittet.

Indikator: Vårdgaranti

Tre av de fyra parametrarna (nedan i tabell) har utvecklats positivt men bedöms inte fullt ut kunna nå uppsatta målvärden under året. Indikatoren bedöms som gul.

Översikt utfall augusti 2022 jämfört augusti 2021 av andel patienter som får hjälp inom uppsatta tidsgränser (0, 3, 90, 90 dagar)

Primärvård		Aug 2022	Aug 2021
0	Kontakt samma dag	87 %	84 %
3	Medicinsk bedömning inom 3 dgr	83 %	82 %
Specialiserad vård			
90	Första besök inom 90 dagar	68 %	72 %
90	Operation/åtgärd inom 90 dgr	58 %	51 %

0 – Telefontillgänglighet primärvård

Fler patienter får kontakt med primärvården samma dag jämfört mot föregående år men målet på 100 procent nås ej.

3 – Medicinsk bedömning primärvård

Under året har tillgänglighetsvärdet varit bättre sju av åtta månader i jämförelse mot föregående år. Medelvärde för perioden visar en förbättring på 2,8 procentenheter.

90 – Besök specialiserad vård

Trots ett ovanligt högt remissinflöde under flera månader detta år har tillgänglighetsvärdet behållits på en jämförbar nivå mot föregående år. Nytt för året är att denna parameter inkluderar alla yrkesroller.

90 – Operation/åtgärd specialiserad vård

Antalet väntande har under året ökat men tillgänglighetsvärdet har hela tiden varit betydligt bättre än föregående år. Ett omfattande paket med åtgärder, utöver dem som redan pågår, kommer att initieras under hösten.

Övriga väntetider**Barn- och ungdomspsykiatri**

BUP uppnår inte målen i den förstärkta vårdgarantin på 30 dagar gällande besök, utredning och behandling. Aktiviteter för att korta köerna är pågående. I genomsnitt blir dock över 90 procent av patienterna omhändertagna för första besök inom 90 dagar.

Akutmottagningen

Återgång till högre patientflöden har medfört att ledtiderna har förlängts till nivån före pandemin.

Telefontillgänglighet hos 1177

Medelväntetiden har efter ett onormalt högt värde i januari förbättrats kraftigt i jämförelse mot föregående år men når inte det uppsatta målvärdet.

Uppdrag 14 Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.

Under 2022 har statsbidrag på drygt 180 miljoner kronor använts till åtgärder för att klara vårdgarantin. Prognosen pekar på att regionen ska få in cirka 30 miljoner kronor från det prestationsbaserade bidragets bonuspott.

Merparten av medlen har använts till köpt vård och inhyrd personal. Extrasatsningar inom verksamheten handlar främst om extra mottagningar under kvällar och helger.

Uppdrag 15. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.

Arbetet med att införa regionens journalsystem Cosmic i länets kommuner löper enligt plan. Under våren driftsattes Köping och Sala, och under hösten planeras Norberg och Fagersta bli klara. Därmed kommer hälften av länets kommuner att ha infört sammanhållen journalföring via Cosmic till årsskiftet.

Mål: Vården ska bedrivas på rätt nivå

Uppdrag	Prognos
16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul

Uppdrag 16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.

Projektet inom program "Nära vård" fortlöper i stort enligt plan. Närvårdsteam är startade i tre av fyra noder. En tidig utvärdering indikerar att de bidrar till ett minskat behov av slutenvård. Avancerad hemsjukvård för barn är etablerat. Psykiatrins äldrevårdsmottagning har startat upp. Flera åtgärder pågår för att stärka den palliativa vården i länet och göra den mer jämlik. Preventiva insatser för barn med fetma har inletts.

Under hösten kommer ett arbete göras med att förtydliga målbilden för omställningsarbetet och tydligare koppla ihop insatserna som görs inom programmet med den övergripande utvecklingen av hälso- och sjukvården. Mer fokus kommer också riktas på det förebyggande arbetet.

Uppdrag 17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.

Framöver blir det viktigt med mer "uppströmsarbete" i linje med nära vård, där all personal tillsammans över organisationsgränser arbetar med kedjan av händelser som leder till sjukvårdsbehov, så att detta kan förebyggas.

Det kan handla om att undvika onödiga inläggningar på sjukhus, flytta hem insatser som idag sker på sjukhus, men också att säkerställa att evidensbaserade hälsofrämjande och förebyggande insatser sker.

Det samlade kvalitetsarbetet och samtliga åtgärder för personcentrerat arbetssätt och sammanhållna vårdförlopp syftar till en god och jämlik vård, som i sig förväntas ge en ökad effektivitet i vården.

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet

Uppdrag	Prognos
18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.	Gul

Hälso- och sjukvård

För att värdera måluppfyllelse och kvalitet analyseras resultat inom olika områden som är tillgängliga inom nationella presentationen "Vården i siffror". Målnivåer analyseras och åtgärder diskuteras tillsammans med verksamheterna och redovisas i årsredovisningen samt i kvalitetsbokslutet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen följer den Regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet 2021-2024 som beskriver grundläggande förutsättningar, fokusområden, åtgärder och uppföljning för en god och säker vård. Förvaltningen har dessutom särskilt fokus på förekomst av vårdrelaterade infektioner, följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler samt förekomst av trycksår i slutenvård.

Kollektivtrafik

Se målområde 2 "Ett tillgängligt Västmanland".

Regional utveckling och samverkan

Regionen har tagit fram ett flertal olika handlingsplaner som bidrar till genomförande av RUS. En undersökning har även genomförts av det regionala ledarskapet. Utfallet för RUS 2021 visar dock att det fortsatt finns stora utmaningar, särskilt inom målområdet "Ett välmående Västmanland".

Uppdrag 18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.

Arbete med intentionerna i RUS sker enligt årshjulet och planering inför RUS 2024 pågår.

Uppdrag 19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.

Ett omfattande underlag som innefattar en översyn av nuvarande primärvårdsprogram och ersättningsmodell har tagits fram. Under hösten kommer arbetet med ett nytt primärvårdsprogram återupptas.

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Uppdrag	Prognos
20. Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.	Gul
21. Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
22. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.	Gul
23. Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetsätt och tjänster.	Grön

Miljö

Arbetet med miljöprogrammet har gått plan enligt. Fokusområden under perioden har bland annat varit miljö/hållbarhetskrav i regionens upphandlingar, hållbara resor, cirkularitet kopplat till möbler, hantering av plast i verksamheten och interna miljörevisioner. I april antog fullmäktige ett nytt program för perioden 2023-2030 som gäller regionens fortsatta hållbarhetsarbete.

Digitalisering

Pågående arbete kring målbild för digitala tjänster och verktyg inom vården behöver synkroniseras med sjukvårdens arbete kring framtidens vård. Arbetet planeras vara klart våren 2023.

Indikator: Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna

Andel till 1177 anslutna invånare i Västmanland har fortsatt öka. Andelen uppgår till 93 procent i augusti 2022 jämfört med 89,5 procent i augusti 2021. En fortsatt positiv utveckling förväntas och indikatorn bedöms därmed som grön.

Beredskap och säkerhet

Under fem veckor mars-april befann sig regionen i stabsläge och arbetet inom beredskaps- och säkerhetsområdet präglades under våren av kriget i Ukraina. Som en del i det löpande beredskapsarbete och planering för hur regionen upprätthåller verksamheten även under svåra förhållanden har alla tillsvidareanställda medarbetare krigsplacerats i Region Västmanlands krigsorganisation. Efter några år då pandemin begränsat utbildnings- och

övningsverksamheten har två stora utbildningar/övningar genomförts. I övningen Meteor deltog cirka 300 av regionens medarbetare och planerna för trauma, krishantering och särskild händelse uppdaterades för att sedan övas. Under året har en ny säkerhetsskyddsorganisation etablerats.

Effektiv resursanvändning/köptrohet

Verksamheterna ska göra inköp utifrån upphandlade avtal och överenskommelser, vilket underlättas av e-handel. Arbetet fortsätter med att få in fler leverantörer i e-handelsverktyget samt att få fler verksamheter att beställa via verktyget. Andelen e-fakturor ökar och uppgick till 85 procent per 31 augusti. Alla upphandlade leverantörer ska leverera e-faktura enligt lag. Av den upphandlingsbara inköpsvolymen sker cirka 85 procent från upphandlade leverantörer och det är en ökning med cirka 5 procentenheter jämfört med 2021. Delar av de övriga inköpen kan vara direktupphandlade men dessa är svåra att fånga i uppföljningen.

Pågående fastighetsprojekt

Rådande omvärldssituation som medfört materialbrist och ökade priser, påverkar framtida investeringsprojekt. De projekt som redan pågår har dock löpt på utan större störning.

Under perioden har regionstyrelsen fattat flera beslut rörande fastighetsprojekt:

I februari beslutades om ombyggnation av vuxen- och barnpsykiatri vid Köpings Vårdcentral liksom

projektering för ombyggnation av vårdavdelning 1 i Fagersta.

I maj beslutades om finansiellt igångsättningstillstånd för ombyggnation av den medicinska dagvården och jourlaboratoriet vid Västmanlands sjukhus Västerås. I maj och juni fattades också beslut rörande byggnation av en rättspsykiatrisk vårdenhets med klass 3-platser i Sala. Lokalplaneringen är slutförd och nu påbörjas rumsfunktionsplanering och projektering för dessa klass 3-platser.

Ny sjukvårdsbyggnad Sala

Arbetet med den nya sjukvårdsbyggnaden i Sala är i sin slutfas. Projektet löper enligt plan både ekonomiskt och tidsmässigt. Om- och nybyggnationer är färdigställda och driftsättning och provning i alla byggnader har utförts under sommaren. Slutbesiktning sker under hösten och inflyttningen sker i olika etapper från oktober och invigningen är planerad till den 23 november.

NAV

Arbetet med Nytt Akutsjukhus Västerås (NAV) har under perioden i huvudsak gått planenligt. Total omfattning, tidplan samt beslutad budgetram kvarstår.

Planering inför start av byggnation av vårdbyggnaderna pågår och arbetet med att säkerställa elförsörjning för sjukhusområdet, uppförandet av en ny kulvert samt förberedande arbeten inför uppförandet av vårdbyggnaderna pågår. Under delåret har upphandling startat av byggnadspåverkande utrustning utifrån fastställd upphandlingsstrategi.

Tillsammans med Västerås stad pågår en process för att kunna anskaffa en fastighet på Erikslund för att uppföra en ambulansstation inom ramarna för Etapp 1.

Under delåret har planering för Etapp 2, innehållandes diagnostik, öppenvård och strålbehandling, genomförts för att kunna lyfta ett underlag till fullmäktige i december för beslut om start av projektering.

Relaterat till omvärldssituationen finns en betydande risk för en ökande kostnadsutveckling. För att möta osäkerheten i kostnadsutvecklingen för såväl entreprenörer som kommande utrustningsleverantörer arbetar programmet med att identifiera effektiviseringar och prioriteringar.

Kostfrågor

En ny riktlinje om måltidens betydelse i vården är framtagen och arbetet med "digital meny och måltidsbeställning" fortlöper och breddinförs i Västmanland under hösten 2022 och våren 2023.

Fleximatsinförandet vid Akademiska sjukhuset i Uppsala har löpt på bra och sedan juni är det nya måltidssystemet fullt implementerat.

De tillfälliga leveranserna av måltider till lasarettet i Enköping har upphört. Då Region Uppsala, som idag utgör cirka 60 procent av kundunderlaget, förbereder för att bygga ett eget produktionskök, måste Region Västmanland framöver matcha kostverksamheten efter befintlig efterfrågan

Rådande osäkerheter i världen och prisutvecklingen på livsmedelsmarknaden är också en utmaning. Aktivt arbete med menyplanering och ersättningsprodukter för att dämpa kostnadsutvecklingen pågår.

Uppdrag 20. Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.

Hållbarhet informerar kontinuerligt och har regelbundna dialoger med samtliga förvaltningsrepresentanter för att säkerställa genomförande av miljöprogrammet och det kommande hållbarhetsprogrammet.

Uppdrag 21. Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.

Under perioden har en ny struktur för arbetet med e-handel beslutats med fokus bättre samspel mellan inköpsenheten och regionen. Fullt genomförande sker dock först vintern 22/23 på grund av resursbrist. Nya leverantörer ansluts löpande och möjliggör en högre avtalstrohet. Ett arbete har initierats tillsammans med inköpsenheten för att ytterligare informera och hjälpa verksamheten att göra inköp på rätt sätt. Köptroheten har förbättrats under 2022.

Uppdrag 22 Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.

Ett viktigt arbete är robusthet, lagernivåer och nationell samverkan kring beredskapsfrågor. Flera initiativ har tagits kring att stärka försörjningsberedskapen. Ett säkerhetslager på 6 månader för vissa kritiska skyddsartiklar är på plats. Arbetet med framtagande av en försörjningsstrategi gällande förbrukningsmaterial, textilier, livsmedel, läkemedel

och medicintekniskt material har inletts. Det handlar om strategiska överväganden gällande beredskapsperspektivet, organisatoriska lösningar, förslag på tänkbara lösningar för logistik och lokaler samt ekonomiska aspekter. I uppdraget ingår också att beakta regionens krav men också lokala-, och regionala behov samt nationella krav och utredningar.

Inom brandskyddsområdet är den sammanfattande bedömningen är att de senaste årens övergripande utvecklingsarbete lett till en tydlig förflyttning i positiv riktning, där den obligatoriska onlineutbildning ses som grundförutsättningen för fortsatt utveckling inom området. En försämring ses bland annat gällande genomförande av kravställd årlig utrymningsövning, vilket kan förklaras av att detta prioriterats ner under pandemin samt att verksamheterna saknat stöd och förutsättningar. För att komma till rätta med de sedan tidigare identifierade bristerna, kopplade till föreläggande från ansvariga myndigheter, pågår ett omfattande arbete och utvecklat expertstöd till regionens verksamheter. Arbetet har kraftigt begränsats under pandemin, men

har succesivt återupptagits under året. Brandsäkerhetsområdet är komplext, där de s.k. byggnadstekniska och organisatoriska förutsättningarna varierar. Målsättningen med pågående utveckling är ett hållbart, likriktat och kostnadseffektivt arbete där brandsäkerhetsnivån och effekt över tid säkerställs i ett sammanhållet arbete med fokus på samspelet människa – teknik – organisation.

Uppdrag 23 Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.

Arbetet med förbättring och effektivisering av arbetssätt och tjänster pågår inom samtliga förvaltningar med ökat fokus. Samordning av regionens yttre transport har lett till färre antal körda mil med bland annat lägre drivmedelskostnader och lägre CO2-utsläpp som resultat. Fortsatt ökad användning av digitala verktyg och tjänster av såväl regionens verksamheter som av regionens invånare är andra exempel. Produktionsplanering inom hälso- och sjukvården pågår och modell för nytto- och effekthemtagning inom fastighetsinvesteringar har införts.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragsgare

Resultatmål	Indikator	Prognos
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex	-
	Hållbart medarbetarengagemang (HME-index)	-
	Sjukfrånvaro	Röd
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Uppdragstagarindex	-
Måldokument		
Uppdrag		
24. Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.		Gul
25. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.		Grön
26. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.		Grön
27. Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet.		Röd
28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.		Röd
29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.		Grön
30. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.		Grön

Attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelsen bedöms utifrån flera kompletterande indikatorer där Attraktiv arbetsgivarindex (AGI) och Hållbart medarbetarengagemang (HME), redovisas i regionens årsredovisning. Vad gäller sjukfrånvaro har den positiva utvecklingen av korttidssjukfrånvaron under 2021 vänt och utfallet för sjukfrånvaron på helårsbasis bedöms bli högre än för 2021.

Kompetensförsörjning

Regionens kompetensförsörjningsprocess är genomförd och bristkompetenser identifierade, dessa återfinns inom regionens hälso- och sjukvård. Den överensstämmer med den nationella bristen på specialistläkare inom allmänmedicin och psykiatri samt flera specialistsjuksköterskeinriktningar till exempel anestesi, intensivvård och operation.

Arbetet med dimensionering av ST-läkare inom bristkompetenserna allmänmedicin och psykiatri har resulterat i en årlig utökning om fyra (4) ST-läkare inom psykiatri och en utökning om sex (6) ST-läkare inom allmänmedicin, men planering pågår för en successiv ökning inom allmänmedicin.

Regionens arbete med "Investera För Framtiden" (IFF) fortsätter och nu erbjuds bibehållen lön under studier till specialistsjuksköterska, detta resulterade i 52 sökande.

Planering för att genomlysna regionens rekryteringsprocess pågår och genomförs under årets sista månader. Syftet är att identifiera delar i rekryteringsprocessen som kan stärkas och förändras så att processen på ett bättre sätt anpassas till verksamheternas behov och blir ett effektivt arbetssätt som främjar regionens arbete med kompetensförsörjningsutmaningen.

Uppdrag 24. Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.

En process har tagits fram för att kanalisera behov från arbetssökande om yrkespraktik för förankring på arbetsmarknaden. Processen är ännu ej använd i någon större utsträckning.

Uppdrag 25. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.

De utvecklingsinsatser som pausats under pandemin, har under perioden kunnat återupptas i normal omfattning. Ett projekt för "Hållbart ledarskap" har genomförts inom hälso- och sjukvården och uppdraget att utveckla ett chefsstöd har fortsatt enligt plan.

Uppdrag 26. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.

För att utveckla verksamheternas möjligheter att prioritera utbildningsuppdraget ligger stort fokus på handledning och en rad olika insatser erbjuds här. Exempelvis har regionens huvudhandledare i samverkan med Mälardalens universitet och Studierektorskansliet, implementerat handledningsmodellen "Lära i par" i sjuksköterskeprogrammet.

Inom Vård- och omsorgscollege har nya mål tagits fram i samband med återcertifiering. Ett övergripande mål för Västmanland är att stärka samverkansandan och bygga broar mellan utbildare och arbetsgivare. Som en del av detta erbjuder VO-college Västmanland ett webinarium som handlar om dagens utbildning, morgondagens medarbetare och arbetsgivarnas kompetensförsörjningsbehov.

Arbetsmiljö

Uppdrag 27. Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet.

Under perioden har arbetet fokuserats på att i samverkan ta fram och genomföra åtgärder kopplat till de krav som Arbetsmiljöverket ställde på regionen i samband med en inspektion av högsta ledningen och politikernas arbetsmiljöansvar. Riktlinjer och instruktioner för regionens arbetsmiljöarbete har setts över. En utbildning om högsta ledningens och andra linjens chefers arbetsmiljöansvar har tagits fram och kommer erbjudas med start sen höst 2022.

Ett arbete med att förtydliga innebörden av arbetsmiljöarbetet för de olika nivåerna i organisationen har också pågått. Implementeringen av genomförda förändringar påbörjas under hösten 2022. Efter genomförd pilottestning av ett riktat stöd till arbetsplatser med hög och ökande sjukfrånvaro under 2021 erbjuder regionen sedan våren 2022 detta stöd i större omfattning än tidigare. Sedan maj har det arbetsplatsnära stödet erbjudits till fem arbets-

platser och arbetet har kommit olika långt. Ytterligare arbetsplatser kommer erbjudas möjlighet att starta upp under hösten. I samband med detta kommer även stöd till individer i risk för sjukskrivning att startas upp.

Uppdrag 28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.

Kostnadsandelen för externt inhyrd personal har, exklusive den inhyrning av operationslag som gjorts med anledning av arbetet med särskilda satsningar för att arbeta i kapp den uppskjutna vården, ökat till 6,4 procent.

Sjukfrånvaro

Indikator: Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron vid delår 2 är en procentenhet högre än motsvarande period föregående år. Ökningen är framförallt kopplad till den korta sjukfrånvaron (dag 1-14) och har ökat både för kvinnor och män. Omfattningen av den långa sjukfrånvaro är ungefär densamma som föregående år och är genomgående högre bland kvinnor i alla åldersgrupper jämfört med män i motsvarande grupp. Kostnad för sjukfrånvaro hittills i år är ca 102 miljoner kronor. 85 procent av kostnaden avser den korta frånvaron. Om utvecklingen följer samma trend som tidigare år kommer sjukfrånvaron med stor sannolikhet att hamna på runt 8 procent för 2022, vilket motsvarar en frånvaro på i drygt 1,5 arbetsdag/medarbetare/månad. Indikatorn bedöms därmed som röd.

Förklaringen till ökningen av korttidssjukfrånvaron kan inte enbart hänvisas till första kvartalet i år då regionen drabbades av ytterligare en våg med hög smittspridning av covid-19. Utvecklingen de senaste 12 månaderna, med både ett högt antal arbetsplatser med hög och ökande sjukfrånvaro samt ett stort antal arbetsplatser med många medarbetare i risk för sjukskrivning, gör att det finns fortsatta utmaningar med sjukfrånvaron framöver. Det finns stor risk att den långa sjukfrånvaron kommer att öka om inte ett fokuserat arbete sker med arbetsmiljön samt att fånga upp tidiga signaler på ohälsa i medarbetargruppen.

En analys av sjukfrånvaron visar att den har ökat i samtliga förvaltningar under tidsperioden men att det finns en variation i sjukfrånvarons omfattning och längd, vilket tyder på att utmaningarna varierar något för de olika förvaltningarna. Sjukfrånvaron har ökat för samtliga av de större yrkeskategorier

även om det även här finns en variation i omfattning. Detta beaktas i det fortsatta arbetet för att relevanta och behovsanpassade insatser genomförs med avsedd effekt.

Sjukfrånvaro ack mätt i procent	Jan- Juli 2022	Jan- Juli 2021
Total sjukfrånvaro	8,0	7,0
Långtidssjukfrånvaro*	29,8	33,8
Kvinnor	8,8	7,7
Män	5,3	4,4
0-29 år	8,0	6,6
30-49 år	7,7	6,9
50-	8,4	7,3

*Andel av den totala sjukfrånvaron som är 60 dagar eller längre.

Lönebildning

Löneöversyn 2022 påverkades till viss del av att avtalet "OFR Hälso- och sjukvårds HÖK-17" sades upp vid årsskiftet 2021/2022 och avtalsförhandlingar med SKR inleddes. Det nya avtalet, HÖK-22 blev dock klart i början av april. Detta innebar att ny lön för medlemmar i Vårdförbundet kunde betalas ut i juni. Processen med Läkarföreningen är något förskjuten och fördelningsförhandlingar sker i oktober, beräknad ny lön betalas ut i november.

För övriga medarbetare följdes den ordinarie tidplanen och ny lön betalades ut i maj.

Implementering av nya regionövergripande lönekriterier har inletts och kommer användas som grund för lönesättning i löneöversyn 2023. Samtidigt genomförs ett arbete med att ta fram lönekriterier för regionens chefer, vilket planeras vara klart under hösten 2022.

Uppdrag 29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.

Arbetet med att ta fram ett program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik med tillhörande handlingsplan, har slutförts under perioden och fastställdes på Regionfullmäktiges respektive Regionstyrelsens möte i juni. Styrdokumentet gäller från och med 2023-01-01.

Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare

Uppdrag 30 Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.

Regionens arbete med att förändra sjukvårdsorganisationen med fokus på nära vård pågår. Utveckling sker i samverkan mellan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, kommuner och privata vårdgivare via Vårdval primärvård.

En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål	Indikator	Prognos	
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt balanskravsresultat (2022=188 mkr)	Gul	Ekonomiskt balanskravsresultat regionövergripande	Grön
		Ekonomiskt resultat per förvaltning	
		-Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen (inkl HMC)	Röd
		-Regional utvecklingsförvaltning	Grön
		-Förvaltning för fastigheter och service (inkl Kost)	Grön
		-Förvaltning för digitalisering	Grön
		-Förvaltning för nytt akutsjukhus	Grön
		-Närvarlden Västmanland	Grön
		-Regionkontoret	Grön
		-Kollektivtrafikförvaltningen	Grön
		-Politiskt verksamhet och patientnämndens kansli	Grön
	Nettokostnadsökningstakt	Röd	
Regionens finansiella ställning ska vara god	Gul	Soliditet	Gul
Uppdrag			
31. Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.			Grön
32. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.			Gul

Måluppfyllelse

Mål: Ekonomiskt resultat

Med ett prognostiserat balanskravsresultat på 239 miljoner kronor, beräknas regionen på övergripande nivå nå det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Fortsatt stora obalanser finns emellertid inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Under våren presenterades en konsultrapport som ska stödja förvaltningen i det fortsatta arbetet för en hållbar hälso- och sjukvård. Nettokostnadsutvecklingstakten enligt prognos är hög, 8,4 procent. De senaste två årens resultat var starkt påverkade av pandemin och de ersättningar som erhöles. I år minskar ersättningarna och kostnaderna måste anpassas utifrån det. Inflationen är hög och påverkar pensionskostnaden för 2023 och 2024 kraftigt. En turbulent finansmarknad påverkar soliditeten negativt och målet bedöms sammantaget som gult.

Indikatorer: Ekonomiskt resultat övergripande + förvaltningsnivå

Resultatet enligt balanskravet uppgår per augusti till 450 miljoner kronor jämfört med 560 miljoner kronor för samma period 2021 (frånräknat ökat

livslängdsantagande vilket påverkade pensionskostnaden med 238 miljoner kronor och betraktas som jämförelsestörande). Det prognostiserade balanskravet för helåret 2022 är 239 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag. Det innebär att regionen, efter ianspråktagande av föregående års avsatta medel, på övergripande nivå beräknas nå upp till det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent. Indikatorn på övergripande nivå bedöms därmed vara grön.

Att regionen, trots ett samlat underskott i förvaltningarna, per augusti, har ett resultat på verksamhetsnivå på 375 miljoner kronor, beror dels på att den senaste skatteprognosen visade på högre skatteintäkter 2021 men framför allt för 2022 och att verksamhetens intäkter är högre än budgeterat för perioden.

Det prognostiserade resultatet på förvaltningsnivå (-505 miljoner kronor) redovisas nedan:

- Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen: -550 mnkr
- Regional utvecklingsförvaltning: 0 mnkr
- Förvaltningen för fastigheter och service: 0 mnkr
- Förvaltningen för digitaliseringsstöd: 10 mnkr
- Program för Nytt akutsjukhus Västerås: 0 mnkr
- Närvarlden Västmanland: 7 mnkr

- Regionkontoret: 16 mnkr
- Kollektivtrafikförvaltningen: 10 mnkr
- Politisk verksamhet o patientnämndens kansli: 2 mnkr

I tabellverket ovan är resultaten färgbedömda.

Mål: God finansiell ställning

Till följd av det negativa resultatet per augusti har den långsiktiga betalningsförmågan och soliditeten försämrats. Regionen har ingen låneskuld men marknadsvärdet på placerade pensionsmedel har sjunkit under året. Den finansiella oron bedöms fortsätta under hösten och prognosen är att soliditeten kommer att vara något lägre 2022 jämfört med 2021. Regionen bedöms totalt sett ha en något försämrad finansiell ställning och målet bedöms som gult.

Indikator: Soliditet

Soliditeten inklusive pensionsförmåner som intjänats före 1998, vilka redovisas som ansvarsförbindelse, har försämrats med drygt en procentenhet till 19,3 procent (20,4 procent). Försämringen beror på att marknadsvärdet på placerade pensionsmedel sjunkit i värde. Med prognostiserat resultat och prognostiserade investeringar är bedömningen att regionen fortsatt kommer ha en god finansiell ställning om än något försämrad. Indikatoren bedöms som gul.

Uppdrag 31 Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.

Under 2022 har det under föregående år påbörjade arbetssättet, gällande de riktade statsbidragen för hälso- och sjukvård, fortsatt och förfinats. Statsbidragsgruppen bereder och fördelar statsbidragen och regionstyrelsen informeras löpande om planeringen för användandet av respektive bidrag. Uppföljning sker dels i hälso- och sjukvårdsförvaltningens uppföljningsrapporter, dels till styrelsen i samband med återrapporteringen till staten. Processen är transparent och följer riktlinjen för riktade statsbidrag.

Uppdrag 32 Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.

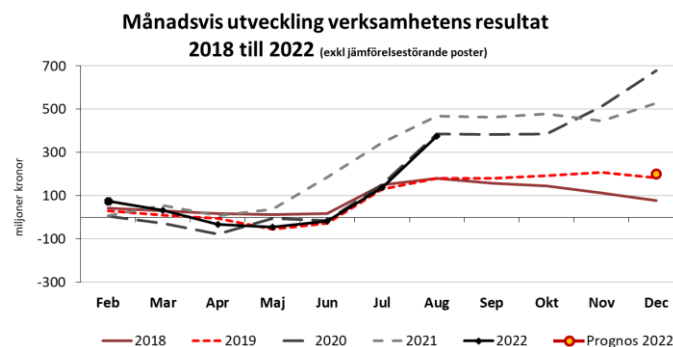
Arbete pågår i alla regionens förvaltningar (se även uppdrag 23). Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har

med hjälp av extern konsult tagit fram en uppdaterad och fördjupad analys med förslag och åtgärder i syfte att nå balans mellan verksamhet och finansiering. Åtgärderna ska efter politisk beredning arbetas in i lämpliga delar i förvaltningsplan 2023-2025.

Verksamhetens resultat och prognos

Periodens resultat

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) i delårsrapporten uppgår till 375 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period 2021 var 467 miljoner kronor efter att hänsyn tagits till ändrat livslängdsantagande vilket ökade pensionskostnaderna med 238 miljoner kronor. Denna post betraktas i redovisningen som jämförelsestörande och ingår inte i jämförelserna nedan. Med den posten borträknad är verksamhetens resultat 92 miljoner kronor sämre jämfört med föregående år.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Verksamhetens intäkter minskade med 134 miljoner kronor (8 procent), vilket i huvudsak är kopplat till att de pandemirelaterade riktade statsbidragen minskat. Patientavgifterna ökade ytterligare efter 2020 års stora nedgång. Trafikintäkterna ökade med 32 miljoner kronor, men erhållna bidrag var 175 miljoner kronor lägre för perioden jämfört med samma period 2021.

Verksamhetens kostnader var något högre jämfört med samma period föregående år, och borträknat den ökade kostnaden 2021 på grund av ökat livslängdsantagande (238 mnkr), så var ökningen 4 procent och de största ökningarna är:

- Vårdavgifter köpt vård 37 mnkr (6 procent)
- Köp från bemanningsföretag 79 mnkr (56 procent)
- Personal och pensioner 100 mnkr (3 procent)
- Läkemedel 54 mnkr (8 procent)
- Övriga kostnader 37 mnkr (4 procent)

Ökning av köp från bemanningsföretag beror till största delen på de vårdteam som hyrts in för att arbeta bort vårdkön som uppkommit på grund av pandemin. Personalkostnaden ökade i samband med pandemin bland annat på grund av utökad uppdrag finansierat med statliga bidrag. Ökningen fortsätter dock trots minskade bidrag. Även köpt vård ligger på en högre nivå än före pandemin.

Helårsprognos verksamhetens resultat

Verksamhetens helårsresultat beräknas bli +200 miljoner kronor inom intervallet -100 miljoner kronor till +100 miljoner kronor. Bedömningen baserar sig på de prognoser förvaltningarna lämnat samt en övergripande bedömning för övriga delar. Verksamhetens budgeterade helårsresultat är 216 miljoner kronor. Detta innefattar ett prognostiserat resultat på förvaltningar och nämnder som är 505 miljoner kronor lägre än budget, men cirka 120 miljoner kronor bättre än vid delår 1. Läs mer under rubriken *Förvaltningarnas prognostiserade resultat*. Underskottet balanseras på övergripande nivå av förbättrad prognos för skatter och generella statsbidrag (cirka 330 miljoner kronor) samt cirka 160 miljoner kronors överskott i regionstyrelsens reserverade medel, förbättrad pensionsprognos och en övergripande bedömning.

Fortsatt hög inflation och andra effekter av kriget i Ukraina förstärker prognososäkerheten. En stark svensk arbetsmarknad medför dock möjlighet till ytterligare ökade skatteintäkter och förbättrat resultat.

Resultatet kan bli sämre än beräknat till följd av ytterligare prisökningar och svårigheter att minska pandemirelaterade kostnader i takt med att de statliga ersättningarna försvinner.

Avvikelse från verksamhetens budget i 2022 års prognostiserade resultat (Mnkr)

Årets budgeterade resultat	216	
Positiva avvikelser	489	
Negativa avvikelser	-505	
Verksamhetens prognos 2022	200	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-505
Skatteintäkter	230	
Generella statsbidrag och utjämning	98	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	161	
Totala avvikelser	489	-505

Tabellen ovan visar förväntade budgetavvikelser.

Kostnadsutveckling

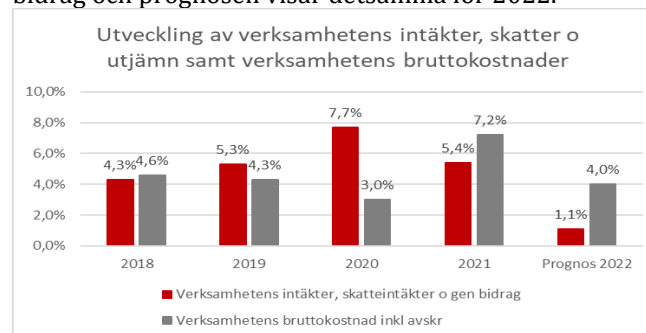
Verksamhetens nettokostnader, exklusive jämförelsestörande poster 2021, har i löpande priser ökat med 7,4 procent jämfört med samma period föregående år.

Nettokostnadsutvecklingen förväntas bli 8,4 procent för helåret vilket är betydligt högre än för 2021 och betydligt högre än utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. Hänsyn har tagits till den påverkan förändrat livslängdsantagande fick på pensionskostnaderna 2021, annars skulle utvecklingen varit på en lägre nivå.

2020 och 2021 var pandemiår med stora riktade statsbidrag och under 2022 har dessa minskat vilket påverkar nettokostnaden.

Verksamhetens bruttokostnader 2021 ökade mer än verksamhetens intäkter och skatter och generella bidrag och prognosen visar detsamma för 2022.

Skatter och generella statsbidrag

Skatter och generella statsbidrag har ökat med 328 miljoner kronor (5,3 procent) jämfört med samma period föregående år. Skatteintäkterna ökade med 293 miljoner kronor och de generella statsbidragen med 35 miljoner kronor. Den senaste skatteprognosen innebar en förbättring med 101 miljoner kronor, framför allt på grund av en stark arbetsmarknad 2022.

Finansnetto

Finansnettot uppgår till -675 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på negativ utveckling på börserna under årets första åtta månader. I delårsbokslutet

uppgår de orealiserade vinsterna/förlusterna i pensionsmedelsportföljen till -654 miljoner kronor. Exklusive orealiserade vinster/förluster är finansnettot -21 miljoner vilket är 67 miljoner kronor sämre jämfört med samma period föregående år.

Resultat efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster uppgår till -299 miljoner kronor. Resultat för motsvarande period föregående år var 974 miljoner kronor.

Resultatet efter finansiella poster för helåret prognostiseras till -490 miljoner kronor (+1 292 miljoner kronor 2021). Nettot för orealiserade vinster/förluster har satts till -690 miljoner kronor vid årets slut, vilket bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Budget efter finansiella poster uppgår till 188 miljoner kronor. Se även resultaträkningen på sidan 32.

Resultat enligt balanskravet

Balanskravsresultat innebär att samtliga realisationsvinster räknas bort liksom orealiserade förändringar på placerade medel. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år enligt kommunallagen. Balanskravsresultatet uppgick 31 augusti till 450 miljoner kronor, föregående år var resultatet 560 miljoner kronor.

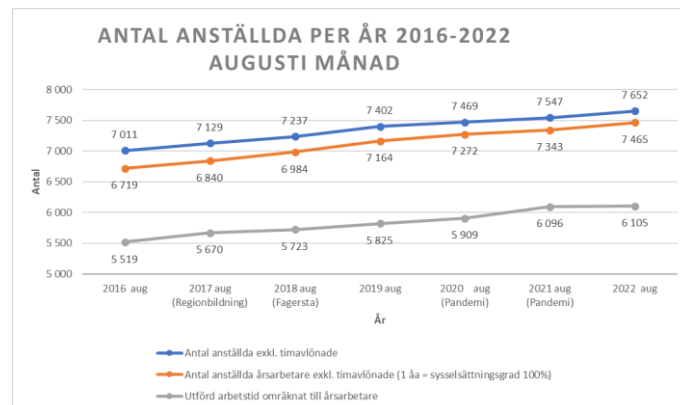
Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2022 uppgår till 239 miljoner kronor att jämföra med budget 2022 på 188 miljoner kronor och 468 miljoner kronor för 2021.

Arbetad tid och antal anställda

Regionens totala arbetade tid har ökat med 0,2 procent jämfört med samma period föregående år, vilket i timmar motsvarar 9 årsarbetare. Den arbetade tiden för egen personal motsvarar 54 årsarbetare färre jämfört med augusti 2021 och beror främst på kraftigt ökad sjukfrånvaro i början av året men även högre semesteruttag. Externt inhyrd personal har ökat med 63 årsarbetare eller drygt 60 procent. Kostnaden för inhyrd personal har ökat med nästan 80 miljoner. Ökning av köp från bemanningsföretag beror till största delen på de vårdteam som hyrts in för att arbeta bort vårdkön som uppkommit på grund av pandemin.

I grafen nedan jämförs augustiutfallet 2016-2022. Antalet anställda medarbetare i augusti 2022 har

ökat med drygt 100 årsarbetare jämfört med samma period 2021. I augustisiffrorna ingår semestervikarier.

Förvaltningarnas resultat och prognos

Förvaltningarnas samlade resultat per augusti uppgår till -217 miljoner kronor. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen står för ett underskott om 295 miljoner kronor. Övriga förvaltningar och nämnder redovisar sammantaget ett överskott om 78 miljoner kronor för perioden. Det samlade prognostiserade resultatet för förvaltningarna uppgår till -505 miljoner kronor, vilket är en förbättring med knappt 120 miljoner kronor sedan delår 1. Hälso- och sjukvårdens prognos uppgår till -550 miljoner kronor. Utfall och prognos per förvaltning framgår av driftredovisningen på sidan 31.

Nedan kommenteras både utfall och helårsprognos för *Hälso- och sjukvårdsförvaltningen* samt prognos för övriga förvaltningar:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens resultat till och med augusti blev -295 miljoner kronor vilket är 363 miljoner kronor sämre än budget. Merparten av budgetavvikelsen kan hänföras till periodens del av den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen som för helåret bedömts till -600 miljoner kronor.

Totalt antal arbetade timmar har under perioden minskat med motsvarande 5 årsarbetare (-0,1 procent), kopplat till framför allt hög sjukfrånvaro och ökad möjlighet till semester/ledighetsuttag i år jämfört samma period förra året. Kostnaden för externt inhyrd personal har ökat med 68 procent (70 miljoner kronor) jämfört med samma period föregående år, varav sjuksköterskor ökat med 119 procent och

läkare 28 procent. Cirka hälften av ökningen för inhyrda sjuksköterskor härleds till operationskliniken tillgänglighetssatsning med inhyrda operationslag som påbörjats under slutet av förra året och har finansierats via statsbidrag. Största delen av de inhyrda läkarna har också finansierats via statsbidrag i syfte att öka tillgängligheten.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens prognostiserade helårsresultat är -550 miljoner kronor i ett intervall +/- 30 miljoner kronor. Prognosen visar en förbättring jämfört med aprilprognosen som var -620 miljoner kronor. Förbättringen är kopplad till ökade ersättningar, bland annat att kraven för prestations- och bonusersättningar inom några områden nu bedöms bli uppnådda i högre uträkning.

Den prognostiserade budgetavvikelsen på intäktsidan är +484 miljoner kronor och innefattar extra ersättningar för kostnadstäckning av covidmerkostnader och tillgänglighetssatsningar. Detta överskott väger delvis upp det beräknade underskottet på kostnadssidan på drygt 1 miljard kronor.

Det prognostiserade resultatet på -550 miljoner kronor förklaras i huvudsak av den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen som framför allt är kopplad till personalkostnader, samt högre kostnader för köpt högspecialiserad vård än budgeterat.

Den totala prognostiserade kostnadsökningen jämfört med föregående år, då covidkostnaderna var betydligt högre än i år, beräknas till 2,1 procent för helåret. Vid rensning av kostnader som täckts av specialdestinerade statsbidrag och externa intäkter blir förvaltningens kostnadsökning netto 4,6 procent.

I arbetet för en Ekonomi i balans bedöms effekter motsvarande 24 miljoner kronor bli uppnått under 2022, av planerat 50 miljoner kronor. Avvikelsen på 26 miljoner kronor ingår i den i förvaltningsplanen beskrivna underskottposten och kommer att hanteras vidare i förvaltningsplan 2023-2025.

Förvaltningen har i syfte att nå en långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet identifierat tre fokusområden där visst arbete redan pågår, medan övriga delar tillsammans med lämpliga delar av en i våras genomförd konsultutredning kommer att arbetas in i kommande förvaltningsplan. Rutiner kring effekthemtagning och nyttorealiserings kommer att tydliggöras och relevanta nyckeltal håller på att sammanställas. En ekonomisk målsättning blir

att hålla bruttokostnadsutvecklingen under tre procent.

Regionkontoret prognostiserar ett överskott på 16 miljoner kronor för helåret att jämföra med överskottet på 31 miljoner kronor i årsbokslutet 2021. Merparten av överskottet förväntas utgöras av ej utnyttjade regionövergripande medel för IT-utveckling samt ej utnyttjade forskningsmedel.

Fastighets och serviceförvaltningen prognostiserar ett noll-resultat. Resultatet i årsbokslutet 2021 uppgick till 29 miljoner kronor bland annat relaterat till realisationsvinsten i samband med försäljningen av Sala gamla sjukhus. Osäkerheten i 2022 års prognos är dock stor givet de kraftiga prisökningarna på livsmedel, el och byggmaterial. Ålderstiget fastighetsbestånd utgör också en kostnadsrisk.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd prognostiserar ett överskott på 10 miljoner kronor för helåret, vilket är i nivå med årsbokslutet 2021. Högre intäkter för bland annat hyr-PC samt fjärråtkomst på grund av ökat distansarbete är en av anledningarna till överskottet liksom lägre avskrivningskostnader till följd av försenade investeringar.

Regionala utvecklingsförvaltningen räknar med att bedriva verksamhet inom ram 2022, vilket även var fallet 2021.

Kollektivtrafikförvaltningen prognostiserar ett överskott på 10 miljoner kronor för helåret (2 miljoner kronor 2021). Överskottet beror främst på minskade kostnader för tågtrafik på grund av inställda turer och slutreglering av 2021 års resultat.

Närvården Västmanlands resultat för 2022 beräknas uppgå till +7 miljoner kronor (+37 miljoner kronor 2021). Överskottet är främst hänförligt till statlig schablonersättning till Asylhälsan samt högre vaccinationsintäkter än beräknat.

Program Nytt akutsjukhus Västerås prognostiserar ett nollresultat för helåret 2022.

Finansiell ställning

Följande väsentliga händelser har påverkat balansräkningen under årets första åtta månader.

Tillgångar

De materiella tillgångarna ökade med 144 miljoner kronor. Ökningen är kopplad till pågående fastig-

hetsinvesteringar. Omsättningstillgångarna (framför allt placerade pensionsmedel) minskade på grund av minskat marknadsvärde på placerade medel.

Investeringar

Investeringarna till och med augusti uppgår till 384 miljoner kronor. Regionens investeringsram för helåret uppgår till 1 050 miljoner kronor enligt fastställt regionplan vilket innebär att 37 procent av investeringsramen förbrukats vid årets andra tertial 2022.

Regionens prognostiserade investeringsutfall för år 2022 är 969 miljoner kronor varvid 107 miljoner kronor kan relateras till eftersläpning från budgeten 2021 samt 2020. Prognosen fördelar sig på fastighetsinvesteringar 632 miljoner kronor, inventarier och utrustning 336 miljoner kronor samt konst 0,5 miljoner kronor.

Investeringar för perioden har främst gjorts inom följande områden:

- Medicinskt teknisk utrustning 56 mnkr
- Tekniska hjälpmedel 24 mnkr
- Datorutrustning 33 mnkr
- Fastigheter 264 mnkr (inkl aktivering)

De största utgiftsposterna det andra tertialet avseende inventarier och utrustning är bland annat ny lösning för regionens datalagring, hjälpmedel avseende HMC, magnetkamera samt skelett-utrustning. Motsvarande för fastighetsinvesteringsprojekt är framför allt ny sjukvårdsbyggnad i Sala, ombyggnation jourlaboratorium, funktionsanpassningar och elkraftförsörjning samt framtidskridandet av nytt akutsjukhus i Västerås.

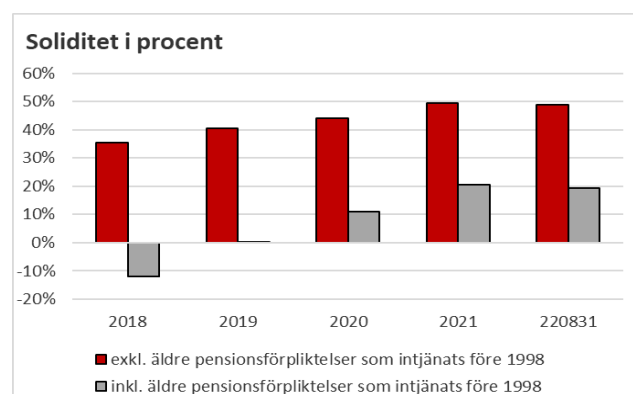
Det totala utfallet för investeringar i Program Nytt Akutsjukhus uppgår under perioden januari till augusti 2022 till 106 miljoner kronor (inkl aktivering). Projekt Vårdbyggnad har under 2022 startat skedet genomförande och påbörjat bygghandlingsprojektningen som ska resultera i en bygghandling. I projekt Försörjning fortsätter de förberedande arbetena och byggnation av elförsörjningsbyggnaden. Den totala prognosen för NAV på 6 800 miljoner kronor kvarstår i sin helhet för etapp 1. För fastighetsgemensamma investeringar uppgår prognosen till 271 miljoner kronor och för kommande etapper till 57 miljoner kronor.

Eget kapital

Det egna kapitalet har på grund av negativt periodresultat minskat till 5 701 miljoner kronor (6 000 miljoner kronor). Prognosen innebär att det egna kapitalet fortsatt är lägre jämfört med 2021.

Soliditeten

Soliditeten har försämrats med knappt en procentenhet sedan årsskiftet och uppgår till knappt 49 procent. Inklusive pensionsförpliktelserna intjänade innan 1998, det vill säga de som redovisas i ansvarsförbindelsen, uppgår soliditeten till 19 procent, en försämring med drygt en procentenhet.

Avsättningar

Avsättningarna har ökat med 233 miljoner kronor.

Skulder

De långfristiga skulderna är låga (23 miljoner kronor) och avser bara erhållna investeringsbidrag och leasingskuld. Regionens goda likviditet innebär att lån om 200 miljoner kronor kunde amorteras föregående år.

Likviditet

Likviditeten är fortsatt stark men har försämrats något under året i jämförelse med de senaste två åren och de resultatförstärkningar som då påverkade likviditeten. Likviditeten stärktes under den senare delen av våren för att under sommaren åter försämrats. Likviditeten påverkas negativt av att årets riktade statsbidrag är betydligt lägre än tidigare år. Under våren avsattes också medel till pensionsmedelsförvaltningen i syfte att matcha 2022 års kostnadsökningar för pensioner. Regionen har idag ingen extern låneskuld (exklusive leasingskuld) men utnyttjar periodvis checkräkningskredit. Den prognostiserade likviditeten bedöms bli sämre under hösten och vintern i takt med att byggnadsinvesteringarna börjar kräva kapital.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

Pensionsmedelsportföljen minskade med 8,3 procent i värde under årets första åtta månader. Marknadsvärdet var den sista augusti 6 995 miljoner kronor varav avsatta medel 3 187 miljoner kronor. Från årsskiftet har pensionsmedelsportföljen minskat med 615 miljoner kronor. Värdeutvecklingen var sämre än jämförelseindex (1,7 procentenheter) och sämre än målsättningen (16,2 procentenheter). En komponent i målsättningen för portföljens avkastning består av konsumentprisindex vilken mäter den genomsnittliga prisutvecklingen för hela den privata inhemska konsumtionen vilken är starkt påverkad av årets höga inflationstal. Portföljförvaltningen har skett inom ramen för gällande finanspolicy.

Den negativa börsutvecklingen har påverkats av snabba räntehöjningar som led i att försöka att pressa tillbaka inflationen. Det har blivit en snabb omställning från en utpräglad lågräntemiljö till mer normala räntenivåer. I den fasen har det bitvis varit osäkert på världens finansiella marknader med slagiga marknadsreaktioner. Ytterligare en osäkerhet som fortsatt påverkar börsen är kriget mellan Ryssland och Ukraina som driver på inflationen och förorsakar störningar i handeln men som också i förlängningen kan försvaga konjunkturen. Fossila bränslen är en sektor som har gått starkt under året men där finansförvaltningen avstår att investera i linje med gällande finanspolicy för dess negativa konsekvenser på miljö och hälsa.

Genom att återhämtningen av Sveriges ekonomi och Stockholmsbörsen varit så stark förra året i kombination med stigande inflation, räntehöjningar och störningar i handeln så tenderar de finansiella marknaderna att få en förstärkt reaktion på olika negativa händelser. Det är därför viktigt att fortsatt ha rimliga förväntningar på framtida avkastningsmöjligheter från börsen och ha beredskap för att återhämtningen kan komma att ta tid.

Relationen mellan tillgångarna och den totala pensionsskulden, skuldtäckningsgraden, har försämrats under 2022. Vid utgången av augusti uppgick konsolideringsgraden (placerade pensionsmedel som andel av total pensionsskuld) till 91 procent. Konsolideringsgraden beräknas på portföljens marknadsvärde vid given tidpunkt vilket kan innebära att den både kan minska och öka under året. Det nya pensionsavtalet som träder i kraft 2023 påverkar pensionsmedelsportföljen som matchar den förmånsbestämda pensionen, vilken inte behöver växa (storleksmässigt) i samma omfattning framåt. Regionens

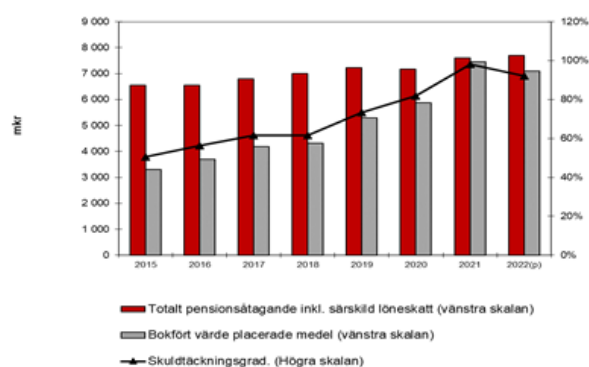
anställda med förmånsbestämd pension kommer under 2023 erbjudas möjlighet att byta pensionsavtal. Hur många som väljer att byta påverkar den framtida skuldtäckningen.

I prognosen för 2022 förväntas pensionsskulden öka till 7,7 miljarder, se diagram. Prognosen baseras på KPA:s senaste augustiprognos där ingen hänsyn är tagen till att någon av regionens anställda med förmånsbestämd pension kan komma att byta avtal.

Regionen har fortsatt en god konsolideringsnivå och står samtidigt inför stora fastighetsinvesteringar och behov av omfattande extern upplåning. Givet detta kommer de framtida årliga avsättningarna till pensionsportföljen samt återinvestering av avkastningen från portföljen att prövas inför varje år utifrån regionens likvida situation och utvecklingen på de finansiella marknaderna och vägas mot upplåningens omfattning. Framtida avsättningar bedöms idag inte vara möjliga utifrån den tunga investeringsfas regionen kommer att gå in i, men bedöms heller inte krävas, då matchningen mot pensionsskulden kommer att vara tillräckligt hög för att klara regionens framtida pensionsåtagande.

Grafen nedan redovisas utifrån bokfört värde (som från och med 2019 är detsamma som marknadsvärdet) av placerade medel. Skuldtäckningsgraden kan därför påverkas snabbare, både i positiv och negativ riktning, i takt med rörelserna på börsen.

Utveckling av totalt pensionsåtagande och placerade pensionsmedel 2015-2021 samt prognos 2022

Ansvarsförbindelser

Regionen har pensionsförpliktelser för pensioner intjänade före 1998 och dessa uppgår till 3 442 miljoner kronor samt ytterligare 10 miljoner kronor för visstidspensioner. Övriga ansvarsförbindelser, framför allt borgen uppgår till 1 104 miljoner kronor.

Helårsprognos enligt balanskravet

När årets resultat enligt balanskravet fastställs ska realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar samt orealiserade vinster och förluster frånräknas resultatet och tidigare års orealiserade resultat ska vid avyttring av tillgången återföras. Efter justeringarna enligt ovan uppgår det prognostiserade balanskravsresultatet till 239 miljoner kronor att jämföra med budget 2022 på 188 miljoner kronor och 468 miljoner kronor för 2021.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och ut hållig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och att

dagens kostnader inte skjuts över på framtidens generationer.

Den långsiktiga finansiella målsättningen, enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning, är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Med ett prognostiserat balanskravsresultat på 239 miljoner kronor uppnås både den långsiktiga finansiella målsättningen och det finansiella målet att för året uppnå fastställt ekonomiskt resultat. Det andra målet, en förbättrad soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen), påverkas av det försämrade resultatet efter finansiella poster, men även av börsutvecklingen under återstoden av året.

Bolag och samverkansorgan

Folktandvården Västmanland AB (100 procent ägande)

Periodens resultat uppgick till 10,2 miljoner kronor och prognostiserat årsresultat är 8 miljoner kronor. Något färre vuxna än tidigare har tagits emot eftersom viss personalbrist finns, däremot finns viss ökning av barn. Översyn av elkostnaderna har påbörjats med syfte att skapa medvetenhet om den påverkan de har på verksamheten. Upphandling av sensorer har halverat kostnaderna och investeringar i anläggningar har medfört lägre kostnader för reparation och underhåll.

Det är fortsatt en hög konkurrens om medarbetare och patienter och det påverkar verksamheten, för närvarande finns 15 vakanta tjänster som tandläkare, tandhygienist och tandsköterska.

Västmanlands lokaltrafik AB (100 procent)

Bolaget bedriver ingen verksamhet utan har förvaltat ingångna avtal. Styrelsen har i uppdrag att utveckla bolaget.

Svealandstrafiken AB (50 procent)

Verksamheten har präglats av det rådande osäkra världsläget som en följd av kriget i Ukraina samt fortsatta följd effekter av pandemin. I den lagda budgeten för året togs varken hänsyn till pandemin eller konsekvenserna av ett eventuellt krigsutbrott. I resultatet finns dock effekterna av båda dessa delar presenterat. Ersättning för de kraftigt ökade bränslekostnaderna har erhållits från uppdragsgivarna, men generell prishöjning och hög sjukfrånvaro ger ökade kostnader. Räntenivåerna höjs och kommer få påverkan på tredje tertiet.

Resultatet för perioden är -12,2 miljoner kronor, men prognostiserat resultat för året är 6 miljoner kronor, vilket är 4,8 miljoner kronor lägre än budget och 7,1 miljoner kronor sämre än föregående år.

Nya Västerås Flygplats AB (50 procent)

Flygbranschen påverkas fortsatt av den pågående geopolitiska situationen i östra Europa och de osäkerheter den medför. Om kriget blir utdraget finns det risk för indirekta effekter på den globala ekonomin som också påverkar branschen negativt. Det gäller inte minst stigande oljepriser vilket riskerar att slå hårt mot många flygbolag, och minskar därmed möjligheten att utveckla etableringar av nya flyglinjer.

Branschen ser även, om dock mindre, kvardröjande effekter från covid-19-pandemin. Stora delar av flygindustrin har svårigheter med återuppbyggnad av verksamheter och flera flygbolag och även flygledare runt om i Europa har strejkat under perioden juni till augusti 2022, viket även har påverkat flygtrafiken på Stockholm-Västerås flygplats. Bolaget närmar sig nu en vintersäsong där stigande elpriser kommer att påverka bolagets kostnader, och därmed ökar osäkerheten om årets resultat, samt resultatet för det kommande räkenskapsåret. Bolaget arbetar intensivt med att se över möjligheter till att reducera förbrukningen av el främst för perioden november 22-februari 23, som normalt är den period där förbrukningen är som störst. Prognosen givet ovan är att budgeterat resultat om -22 miljoner kronor håller.

Tåg i Bergslagen AB (25 procent)

Resandet har återhämtat sig efter pandemin. Dock kvarstår en del till 2019 års nivå innan pandemiutbrottet. Med anledningen av överenskommelsen om förkortat operatörsavtal med SJ som innebär att avtalet löper ut december 2023 pågår upphandling av ny operatör. Under första halvåret har anbudsunderlag arbetats fram, anbudsinvitan med kvalificering färdigställd. Dessutom pågår arbetet med mottagandet av 7 stycken nya fordon Er1. Leverans planeras att ske löpande från december 2022 till maj 2023. Prognosen för 2022 pekar på ett positivt ekonomiskt resultat jämfört med budget. Dock finns en del osäkra poster i framför allt infasningen av de nya fordonen i form av underhåll och utbildning.

ALMI Företagspartner Mälardalen AB (24,5 procent)

Almi Mälardalen har fortsatt genomfört insatser mot små och medelstora företag med tillväxtpotential genom affärsutveckling, finansiering och riskkapital. Under tertialet har läget i omvärlden gjort att uppsökande verksamhet har varit nödvändig för att få en bild hur företagen i regionen har drabbats, samt vilka insatser som krävs för att stötta dem. Många företag har behov av rådgivning inom ekonomi och lönsamhet, samt fortsatta utmaningar inom kompetensförsörjning. En ökad efterfrågan på lån kan också ses.

Under tertialet har fokuset fortsatt varit stort på hållbarhetserbjudande; framtidsgenerators samt insatser mot fokusgrupp kvinnor. Affärsutveckling individuellt samt rådgivning i grupp har genomförts i denna målgrupp.

Ekonomisk prognos på helåret är ett svagt positivt resultat.

Kommunalförbundet Västmanlands teater (51 procent)

Under sommaren innehade förbundet värdskapet för Scenkonstbiennalen 2022, Sveriges största juryutvalda kulturfestival. Förutom att härbärgera Sveriges bästa scenkonst och ett stort antal framåtblickande seminarier genomfördes en egen minifestival på Stora Torget, Torget Live, och andra aktiviteter runt om i Västmanland. Under hösten ges den unga publiken uppmärksamhet med tre egenproducerade föreställningar, bland annat Svansjön och något så ovanligt som en nyskriven Selma Lagerlöf-dramatisering. Rekrytering av ny marknadschef och produktionschef genomfördes tertialet 2.

Nettoomsättningen beräknas till 4,1 miljoner kronor, produktionskostnaderna till 23 miljoner kronor och intäkterna 42 miljoner kronor. Prognosen för helåret är ett nollresultat.

Under delåret har 67 föreställningar/aktiviteter genomförts vilka besökts av 6 322 personer, varav 1 343 barn och unga.

Kommunalförbundet Västmanlandsmusiken (10 procent)

Årets första åtta månader har inneburit en resa, från en start på året där pandemin fortfarande lade ett raster över verksamheten, via en öppning av verksamheten för alla delar av Västmanlandsmusiken fram till att augusti har ägnats åt att förbereda ett stort 20-årsjubileum för Västerås konserthus, vilket tar plats den första veckan i september. Det är i alla avseenden en stor glädje att återigen kunna möta publiken, att låta musiken och dansen få bli en del av allas tillvaro. Västmanlandsmusiken är stolt och glad över att kunna bidra på många sätt till att det blir verklighet, vi får dagligen bekräftelser på att det vi gör är uppskattat och efterfrågat och en viktig del av tillvaron för många människor. Den glädje och kraft som genomsyrar Västmanlandsmusiken när vi nu kan arbeta fullt ut med det uppdrag vi har är en garant för att vi kommer att leverera upplevelser av musik, dans och scenkonst av hög kvalitet till många människor.

Det har skett mycket i Västerås Konserthus, utanför konserthuset i staden och regionen, här lyfts fem händelser fram som har haft stor inverkan och betydelse för verksamheten under årets åtta första månader och för resterande del av året.

- Pandemins utveckling och dess påverkan på verksamheten
- Återstart av verksamheten efter att restriktionerna släppt
- Ny ledning och organisation
- Byte av operatör för kongressverksamheten och restaurangdrift i Västerås Konserthus
- Ombyggnation och utveckling av Konserthuset

Västmanlandsmusikens verksamhet har besökts av 58 672 besökare, varav 29 086 till Västerås konserthus. Periodens resultat var -0,4 miljoner kronor och prognosen för helåret är oförändrat ett nollresultat.

Driftredovisning och investeringar

Belopp i mnkr	Resultat jan- aug 2021	Resultat jan- aug 2022	Resultat bokslut 2021	Resultat prognos 2022
REGIONSTYRELSEN				
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-186,7	-294,7	-364,2	-550,0
<i>varav Område Akutsjukvård</i>	-30,8	-32,5	-51,6	-125,0
<i>varav Område Nära vård</i>	17,6	26,4	40,1	25,0
<i>därav Vårdval Primärvård</i>	18,3	17,7	23,5	15,2
<i>varav Område Medicinsk diagnostik</i>	44,8	59,4	55,9	69,0
<i>därav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN</i>	9,2	10,7	0	10,6
<i>varav Område Medicinsk stab</i>	26,6	50,1	34,1	57,0
<i>varav Område Planerings- och utvecklingsstab</i>	6,7	9,4	11,1	9,0
<i>varav Område Förvaltningsledning</i>	-251,6	-407,5	-453,7	-585,0
Fastighet och service	19,8	0,9	28,5	0
<i>varav KOSTNÄMNDEN</i>	3,8	0,2	6,4	1,0
<i>varav Regionfastigheter</i>	7,3	-3,3	13,3	-5,7
Regionkontoret	26,4	26,4	31,4	16,0
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	10,7	13,3	9,4	9,9
Regionala utvecklingsförvaltningen	9,1	8,3	0	0
<i>varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN</i>	4,6	5,3	0,7	0,2
Närvården Västmanland	29,1	13,9	36,6	7,3
Program Nytt akutsjukhus Västerås	-0,8	-1,2	0	0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	-33,2	12,8	1,6	10,0
POLITISK VERKSAMHET OCH PATIENTNÄMNDENS KANSLI				
Patientnämnden inkl kansli	0	0	0	0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	1,9	2,4	2,0	1,9
Regionrevisionen	0,4	0,5	0,6	0,4
SUMMA FÖRVALTNING	-123,3	-217,4	-254,1	-504,5
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	352,6	592,8	543,5	704,5
Verksamhetens resultat/prognos	229,3	375,4	289,4	200,0

Investeringsredovisning – nettoinvesteringar				
Förvaltning/motsvarande, belopp i mnkr	Budget 2022	2022-01-01 2022-08-31	Bokslut 2021	Prognos 2022
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	210,0	82,1	162,9	231,0
Regionkontoret	0,7	0,3	0,3	0,7
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,3	0,4	0,9	1,7
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	52,5	33,2	36,3	61,1
Förvaltningen för fastighet och service	260,1	159,8	352,8	279,0
Program nytt akutsjukhus	385,0	105,5	160,5	328,7
Närvården Västmanland	4,7	0,2	0,3	4,6
Kollektivtrafiknämnden	12,6	2,1	1,6	3,1
Regionövergripande oförutsett	6,0	0,0	0,0	6,0
Ej in-tecknade	117,4	0,0	0,0	52,7
Totalt resultat/prognos	1 050,0	383,6	715,6	968,6

Resultaträkning, noter

Resultaträkning					
Belopp i mnkr	2022-01-01 2022-08-31	2021-01-01 2021-08-31	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos ut- fall aug
Verksamhetens intäkter	1 465	1 599	2 515	1 780	2 226
Verksamhetens kostnader	-7 356	-7 312	-11 194	-10 582	-11 400
Avskrivningar	-223	-219	-328	-362	-336
Verksamhetens nettokostnader	-6 114	-5 932	-9 007	-9 164	-9 510
Skatteintäkter	4 852	4 559	6 886	7 018	7 250
Generella statsbidrag och utjämning	1 638	1 603	2 410	2 362	2 460
Finansiella intäkter	147	804	1 090	77	170
Finansiella kostnader	-822	-59	-88	-105	-860
Totalt resultat/prognos	-299	974	1 291	188	-490

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
Verksamhetens intäkter	2022	2021
Patientavgifter	86,3	76,5
Trafikintäkter	121,6	89,8
Försäljning av hälso- och sjukvård	135,6	135,1
Försäljning av tandvård	4,4	4,8
Försäljning av utbildning	5,6	4,5
Försäljning av medicinska tjänster	55,2	56,2
Försäljning av övriga tjänster	83,9	71,8
Försäljning av material och varor	77,0	73,8
Erhållna bidrag	866,8	1 042,1
Övriga intäkter	28,7	28,3
Realisationsvinster	0,0	15,9
Summa	1 465,0	1 598,9
Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	2 309,2	2 241,0
Sociala avgifter	698,7	681,2
Pensionskostnader inkl löneskatt	145,0	388,8
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	219,5	212,2
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	167,9	161,0
Övriga personalkostnader	22,1	13,4
Vårdavgifter för köpt vård	671,8	634,9
Sjukvårdstjänster mm	632,0	637,6
Köp från bemanningsföretag	219,8	141,0
Köp av utbildningsverksamhet	9,6	8,9
Läkemedel	761,0	706,9
Sjukvårdsartiklar mm	158,4	168,8
Material	248,2	258,7
Bidrag och ersättningar	115,3	117,6
Hyror och div övriga lokalkostnader	108,9	103,0
Övriga kostnader	866,5	829,5
Utrangeringar	1,6	7,7
Summa	7 355,5	7 074,3
Avskrivningar	2022	2021

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
Fastigheter	107,6	108,1
Inventarier	114,9	109,0
Immateriella tillgångar	1,0	1,4
Summa	223,5	218,5
Skatteintäkter		
Preliminär månatlig skatteinbetalning	4 686,0	4 449,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	109,2	78,9
Slutavräkningsdifferens föregående år	56,7	30,7
Summa	4 851,9	4 558,7
Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	847,7	778,5
Införandebidrag	18,8	80,8
Kostnadsutjämningsbidrag	17,1	21,8
Regleringsbidrag	121,9	128,0
Statsbidrag läkemedelsförmåner	619,9	593,4
Övriga generella statsbidrag	12,2	0,0
Summa	1 637,5	1 602,5
Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	55,6	62,4
Ränteintäkter	2,4	1,5
Försäljning av finansiella omsättningstillg	0,0	0,0
Bokfört anskaffningsv finansiella omsättningstillg	81,8	71,5
Återföring av realiserade vinster tidigare år	-94,7	-63,1
Realiserade vinster (verkligt värde)	76,5	705,7
Övriga finansiella intäkter	25,7	25,6
Summa	147,4	803,6

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
Finansiella kostnader	2022	2021
Räntekostnader	0,2	1,5
Bankkostnader	1,8	1,5
Försäljning finansiella omsättningstillg	-17,6	-14,3
Bokfört anskaffningsv finansiella omsättningstillg	17,5	14,1

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
Återföring orealiserade värden tidigare år	0,5	0,2
Orealiserade förluster (verkligt värde)	731,1	7,0
Ränta på pensionsavsättningen	88,4	48,5
Realisationsförlust	0,1	48,5
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,2
Summa	822,0	58,7

Balansräkning

Tillgångar			
<i>Belopp i mkr</i>	2022-08-31	2021-12-31	2021-08-31
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	8,7	9,8	9,7
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 941,1	2 796,8	2 642,7
Maskiner och inventarier	579,5	573,1	526,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	170,2	169,4	169,4
Summa anläggningstillgångar	3 699,5	3 549,1	3 348,0
Bidrag till statlig infrastruktur	176,5	184,2	188,0
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	64,0	66,4	72,7
Fordringar	831,5	894,6	541,2
Kortfristiga placeringar	6 717,9	7 188,8	6 928,7
Kassa, bank	202,9	264,1	326,6
Summa omsättningstillgångar	7 816,3	8 413,9	7 869,2
Summa tillgångar	11 692,4	12 147,2	11 405,2
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	5 700,9	6 000,2	5 682,8
därav årets resultat	-299,3	1 291,5	974,2
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	4 315,8	4 082,4	4 033,2
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	4 315,8	4 082,4	4 033,2
Skulder			
Långfristiga skulder	23,0	27,4	27,7
Kortfristiga skulder	1 652,7	2 037,2	1 661,5
Summa skulder	1 675,6	2 064,6	1 689,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	11 692,4	12 147,2	11 405,2
Panter och ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna			
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	2 770,5	2 821,7	2 884,1
Särskild löneskatt	672,1	684,6	699,7
Visstidspensioner	9,7	16,7	18,0
Övriga ansvarsförbindelser	1 103,6	1 454,0	1 233,6

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten			
<i>Belopp i mkr</i>	2022-08-31	2021-12-31	2021-08-31
Årets/periodens resultat	-299,3	1 291,5	974,2
Justering för av- och nedskrivningar	223,5	328,7	218,5
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar	0,0	-15,9	-15,9
Justering för avsättningar	233,4	486,5	437,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	7,1	19,7	13,2
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital	164,7	2 110,5	1 627,3
Ökning/minskning + kortfristiga fordringar	534,0	-1 442,7	-829,2
Ökning/minskning + förråd och varulager	2,4	2,7	-3,5
Ökning/minskning + kortfristiga skulder	-384,5	-23,1	-398,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	316,6	647,4	395,7
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0,0	-7,1	-6,5
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar	-251,9	-498,6	-286,1
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar	0,0	17,6	17,6
Investering i maskiner och inventarier	-122,6	-209,8	-106,5
Investeringsbidrag	0,0	5,8	5,1
Försäljning av maskiner och inventarier	0,0	2,9	1,9
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-0,8		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-375,3	-689,2	-374,5
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	0,0	5,8	2,9
Amortering av skuld	-2,5	-206,3	-203,9
Ökning av långfristiga fordringar	0,0	-15,1	-15,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,0		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2,5	-215,6	-216,1
Årets/perioden kassaflöde	-61,2	-257,4	194,96
Likvida medel från årets början	264,1	521,5	521,5
Likvida medel vid årets/periodens slut	202,9	264,1	326,6

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i delårsbokslutet följer i allt väsentligt redovisningsprinciperna i årsredovisningen.

Regionen har inte konsoliderat de verksamheter som bedrivs i bolagsform i delårsrapporten utan har bedömt att det är tillfyllest med en kort beskrivning av resultat och ställning för dessa.

Överblick fullmäktigeuppdrag – prognosbedömning

Uppdrag: Ett välmående Västmanland	
1. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet och personcentrerade arbetssätt stärks i den västmanländska vården.	Grön
2. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att de insatser som stärker föräldraförmågan utvecklas så att barns start i livet stärks.	Gul
3. Under 2022 ska regionstyrelsen enligt program för hälsoinriktat arbete prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot målgrupper och geografiska områden som riskerar hög ohälsa.	Grön
4. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.	Grön
5. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården för-bättras.	Gul
6. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras och att insatser för att stärka den psykiska hälsan inkluderas i arbetet.	Grön
Uppdrag: Ett tillgängligt Västmanland	
7. Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Röd
8. Under planperioden ska regionstyrelsen genomdriva åtgärder inom ramen för länstransportplanen samt verka för ökad statlig finansiering.	Grön
9. Regionstyrelsen ska i samverkan med andra aktörer verka för en ökad utbyggnad av bredband och för en ökad användning av digitala tjänster i Västmanlands län.	Grön
10. Uppdrag att ta fram en ny regional kulturplan för perioden 2023-2026.	Grön
Uppdrag: Ett nyskapande Västmanland	
11. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.	Grön
12. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet i länet för näringslivets utveckling.	Grön
13. Under planperioden ska regionstyrelsen leda och söka samverkan i det strategiska arbetet för en god kompetensförsörjning.	Grön
Uppdrag: En effektiv verksamhet av god kvalitet	
Tillgänglighet	
14. Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.	Grön
15. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att regionen tillsammans med länets kommuner realiserar sammanhållen journalföring.	Grön
Rätt nivå	
16. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
17. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul
Kvalitet	
18. Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en internt i regionen och tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
19. Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att primärvårdsprogrammet följer och skapar förutsättningar för utveckling mot en god och nära vård.	Gul
Hushållning	
20. Regionstyrelsen ska säkra förutsättningarna för att klara målsättningen enligt miljöprogrammet/kommande hållbarhetsprogram.	Gul
21. Under 2022 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
22. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets-, brandskydds- och materialförsörjningsområdet.	Gul
23. Under 2022 och hela planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.	Grön
Uppdrag: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
24. Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden.	Gul
25. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.	Grön
26. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.	Grön

27. Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet.	Röd
28. Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.	Röd
29. Under 2022 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarepolitik.	Grön
30. Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter blir involverade i utvecklingen av nära vård.	Grön
Uppdrag: En stark och uthållig ekonomi	
31. Under 2022 ska regionstyrelsen utvärdera styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag och vid behov ytterligare utveckla detta.	Grön
32. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.	Gul